

Βρυξέλλες, 26 Νοεμβρίου 2021  
(OR. en)

14369/21

AG 107  
INST 428  
PE 116  
FREMP 281  
DATAPROTECT 273  
DISINFO 40  
CONSOM 275  
MI 896  
COMPET 869  
TELECOM 442  
AUDIO 113

#### ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

|                          |                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Αποστολέας:              | Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια                                                                                                                                                     |
| Ημερομηνία<br>Παραλαβής: | 25 Νοεμβρίου 2021                                                                                                                                                                                                                      |
| Αποδέκτης:               | κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης                                                                                                                                                   |
| Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:      | COM(2021) 730 final                                                                                                                                                                                                                    |
| Θέμα:                    | ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Προστασία της ακεραιότητας των εκλογών και προώθηση της δημοκρατικής συμμετοχής |

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 730 final.

συνημμ.: COM(2021) 730 final

Βρυξέλλες, 25.11.2021  
COM(2021) 730 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ  
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Προστασία της ακεραιότητας των εκλογών και προώθηση της δημοκρατικής  
συμμετοχής**

## 1. Εισαγωγή

Σε μια υγιή και ακμάζουσα δημοκρατία, οι πολίτες μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και να ενημερώνονται από διαφανείς και πλουραλιστικές πηγές. Συμμετέχουν στον δημόσιο διάλογο και στις εκλογές και, ως εκ τούτου, μπορούν πράγματι να καθορίζουν τον μέλλον τους. Τα δικαιώματα αυτά, που αποκτήθηκαν έπειτα από σκληρούς αγώνες, αποτελούν τον θεμέλιο λίθο κάθε δημοκρατίας και βρίσκονται στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημοκρατία πρέπει να καλλιεργείται και να προστατεύεται. Τόσο το δημοκρατικό σύστημα όσο και τα δικαιώματα των μεμονωμένων ψηφοφόρων αντιμετωπίζουν απειλές. Οι απειλές αυτές μπορεί να λαμβάνουν διάφορες μορφές, από αδιαφανείς παρεμβάσεις (εγχώριες και ξένες) και παραπληροφόρηση έως πρακτικά εμπόδια, που απαγορεύουν, για παράδειγμα, σε πολίτες της ΕΕ που διαμένουν χώρα της ΕΕ διαφορετική από τη χώρα καταγωγής τους να ψηφίζουν.

Στο παρελθόν, οι πολιτικοί υποψήφιοι διεξήγαγαν τις εκστρατείες τους για την προσέλκυση ψηφοφόρων κυρίως «από πόρτα σε πόρτα», μέσω συγκεντρώσεων, καθώς και με διανομή φυλλαδίων ή τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές συνεντεύξεις. Η λογοδοσία και η διαφάνεια στην πολιτική διαφήμιση σε εθνικό επίπεδο διασφαλίστηκε χάρη σε σαφείς κανόνες. Για παράδειγμα, κατέστη εφικτό να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι κανόνες για τον ραδιοφωνικό χρόνο ή για τον υπεύθυνο έντυπου υλικού, καθώς και για τους βασικούς παράγοντες, ιδίως τα πολιτικά κόμματα. Επιπλέον, ο πολιτικός διάλογος και οι παράγοντες είχαν κυρίως εθνικό χαρακτήρα.

Η ψηφιακή μετάβαση άλλαξε αυτό το τοπίο. Προσέφερε πρωτόγνωρα μέσα όχι μόνο για την προσέγγιση των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων όσων διαμένουν στο εξωτερικό, αλλά και για μηνύματα προσαρμοσμένα στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα, καθώς και για την προώθηση ιδεών πέρα από τα παραδοσιακά σύνορα. Τα ψηφιακά εργαλεία κατέστησαν επίσης δυσδιάκριτα τα όρια μεταξύ πραγματικής ενημέρωσης και πολιτικής εκστρατείας και άνοιξαν τον δρόμο για νέες πιο διεισδυτικές και αδιαφανείς τεχνικές στόχευσης και ενίσχυσης, που ασκούν επιρροή στους ψηφοφόρους με συγκεκαλυμμένο τρόπο. Οι εξελίξεις αυτές περιορίζουν την έκθεση του ατόμου σε πλουραλισμό απόψεων, κατακερματίζουν τον δημοκρατικό διάλογο και αυξάνουν τον κίνδυνο χειραγώγησης. Μια σειρά νέων παραγόντων, από διαδικτυακές πλατφόρμες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως εταιρείες επεξεργασίας δεδομένων, διαδραματίζουν πλέον σημαντικό ρόλο στις πολιτικές εκστρατείες. Οι εν λόγω εξελίξεις έχουν προκαλέσει διάφορα προβλήματα, όπως η παράνομη χρήση δεδομένων των πολιτών και φαινόμενα διαδικτυακών πλατφορμών που αδυνατούν ή δεν επιθυμούν να εφαρμόσουν πολιτικές αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης. Οι πάροχοι υπηρεσιών στο πλαίσιο αυτών των δύσκολων συνθηκών αντιμετωπίζουν εμπόδια, μεταξύ των οποίων η έλλειψη ασφάλειας δικαίου. Με δεδομένες τις τρέχουσες προβλέψεις για ανάπτυξη της αγοράς διαδικτυακής πολιτικής διαφήμισης, τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν είναι βέβαιο ότι θα επιδεινωθούν με την πάροδο του χρόνου αν δεν αντιμετωπιστεί η κατάσταση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από κοινού με τα κράτη μέλη της, έχουν την ευθύνη να προστατεύουν και να υπερασπίζονται τα εκλογικά και πολιτικά δικαιώματα των πολιτών τους και να προωθούν τις αρχές του δημοκρατικού διαλόγου, παρέχοντας ένα σαφές και προβλέψιμο

νομικό περιβάλλον για την άσκηση αυτών των δραστηριοτήτων. Οφείλουν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα των κατακερματισμένων και παρωχημένων ρυθμίσεων για τον δημοκρατικό διάλογο. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων και πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζονται έχουν όλο και περισσότερο διασυνοριακό χαρακτήρα.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ενδιαφέρεται μόνο για την προστασία της δημοκρατίας εντός των συνόρων της αλλά και εκτός, στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης. Καθώς η δημοκρατία υφίσταται αυξανόμενη πίεση παγκοσμίως, η προτεινόμενη δέσμη μέτρων συμβάλλει στις εντατικές προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε εξωτερικό επίπεδο. Μπορεί να συνεισφέρει στις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν ως στόχο να προστατεύσουν, να εμπνεύσουν και να στηρίξουν τις δημοκρατίες ανά τον κόσμο, οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και έχουν κοινό συμφέρον να συνεργαστούν για την αντιμετώπισή τους.

Ήδη το 2018, η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη μέτρων για τις εκλογές<sup>1</sup>, η οποία περιλαμβάνει σειρά διατάξεων που θεσπίζουν μέτρα σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις εκλογές, τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών για την πρόληψη της παραπληροφόρησης και των κυβερνοεπιθέσεων και την προώθηση της διαδικτυακής διαφάνειας και λογοδοσίας στην ευρωπαϊκή εκλογική διαδικασία, καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας<sup>2</sup>. Επίσης, επικαιροποιήθηκαν οι κανόνες για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ιδρύματα.

Έκτοτε, η εμπειρία από τις ευρωεκλογές το 2019 και τις εθνικές εκλογές στα κράτη μέλη έχει δείξει ότι ο τρόπος με τον οποίο οι πολιτικοί παράγοντες συνδέονται με το εκλογικό σώμα έχει υποστεί περαιτέρω σημαντικές αλλαγές. Ο πολιτικός διάλογος μεταφέρθηκε ακόμη περισσότερο στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες διαμορφώνουν, εκφράζουν και συζητούν τις απόψεις τους<sup>3</sup>. Οι αναγκαίες ρυθμίσεις λόγω της πανδημίας COVID-19 ενίσχυσαν επίσης τις εν λόγω τάσεις, οδηγώντας σε αύξηση της χρήσης διαδικτυακών υπηρεσιών. Οι αλλαγές αυτές δημιουργούν νέες ευκαιρίες για την άνθηση του δημοκρατικού διαλόγου, αλλά και νέες απειλές για το δημοκρατικό σύστημα<sup>4</sup> και την εσωτερική αγορά, που έχουν επίσης υβριδικό χαρακτήρα.

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση για τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων ευρωπαϊκών εκλογών — Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών στο Σάλτσμπουργκ στις 19-20 Σεπτεμβρίου 2018, COM(2018)637

<sup>2</sup> Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργήθηκε το ευρωπαϊκό δίκτυο συνεργασίας για τις εκλογές, με τη μορφή φόρουμ όπου οι αρμόδιες διοικητικές αρχές των κρατών μελών για τις εκλογές μπορούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες όσον αφορά τον τρόπο διασφάλισης εκλογικών διαδικασιών χωρίς παρεμβάσεις στις χώρες τους.

<sup>3</sup> Για παράδειγμα, τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία για τις ειδησεογραφικές πηγές στις ευρωπαϊκές χώρες το 2020 δείχνουν ότι η τηλεόραση και οι διαδικτυακές πηγές (συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης) ήταν οι δημοφιλέστερες πηγές ειδήσεων σε όλες τις υπό έρευνα χώρες <https://www.statista.com/statistics/422687/news-sources-in-european-countries/>

<sup>4</sup> Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, το διαδίκτυο κατακλύστηκε από ένα κύμα παραπληροφόρησης — βλ. ανακοίνωση σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19.

Παρότι τα μέτρα που προτάθηκαν το 2018 εξακολουθούν να είναι συναφή, απαιτούνται περαιτέρω μεταρρυθμίσεις. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά ήταν απλώς συστάσεις και δεν εφαρμόστηκαν με συνέπεια<sup>5</sup>. Όπως αποδεικνύουν τα στοιχεία, οι υφιστάμενοι κανόνες μπορούν να παρακάμπτονται.

Κατά τη διάρκεια των ευρωεκλογών του 2019, τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα αντιμετώπισαν δυσκολίες στην προσπάθειά τους να πραγματοποιήσουν διασυνοριακές προεκλογικές εκστρατείες και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απηύθυνε πρόσκληση για μεταρρυθμίσεις<sup>6</sup>. Η ταχεία μετάβαση του πολιτικού διαλόγου στο διαδικτυακό περιβάλλον αποτέλεσε επίσης έναυσμα για την ανάπτυξη της αγοράς διαδικτυακής πολιτικής διαφήμισης, για την οποία οι πολιτικοί παράγοντες στην Ευρώπη δαπάνησαν 23 εκατ. EUR στις ευρωεκλογές του 2019<sup>7</sup>. Εξάλλου, και οι πολίτες της ΕΕ αντιμετώπισαν εμπόδια στην άσκηση του δικαιώματος ψήφου σε άλλα κράτη μέλη, τόσο στις ευρωεκλογές όσο και στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

Με την ψηφιακή μετάβαση καθ' οδόν, οι πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των νέων γενεών, πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνουν τα γεγονότα από τα αποκυήματα της φαντασίας και να συμμετέχουν σε ανοικτές συζητήσεις, απαλλαγμένες από παραπληροφόρηση, παράνομες παρεμβάσεις, εκφοβισμό και χειραγώγηση. Πρέπει να καθίσταται σαφές στους πολίτες ότι λαμβάνουν πολιτικό περιεχόμενο και ποιος είναι ο φορέας του. Θα πρέπει να υπάρχει ουσιαστική διαφάνεια, που επιτρέπει τον δημόσιο έλεγχο και τη λογοδοσία των σχετικών παραγόντων και αντικατοπτρίζει τον συμπεριληπτικό και πολύμορφο χαρακτήρα των κοινωνιών μας.

Οι εν λόγω προκλήσεις απαιτούν νέες προσπάθειες προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στα δημοκρατικά μας συστήματα. Η προστασία των ελεύθερων και δίκαιων εκλογών αποτελεί πολιτική προτεραιότητα της παρούσας Επιτροπής. Το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία καθόρισε τα μέτρα που προτίθεται να λάβει Επιτροπή για την ενίσχυση της δημοκρατίας<sup>8</sup>, αξιοποιώντας την εμπειρία από τις ευρωεκλογές του 2019 και με βάση το έργο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνεργασίας για τις Εκλογές (στο εξής: δίκτυο της ΕΕ για τις εκλογές)<sup>9</sup>, καθώς και την έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ<sup>10</sup>.

---

<sup>5</sup> Βλ. την έκθεση που εξέδωσε η Επιτροπή στις 19 Ιουνίου 2020 σχετικά με τις εκλογές του 2019 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, COM(2020) 252 final.

<sup>6</sup> Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων [2021/2018(INI)] [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0454\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0454_EN.pdf)

<sup>7</sup> Τα στοιχεία διαφοροποιούνται ανάλογα με τις πηγές. Ad Transparency Report (17 Μαΐου 2019). <https://adtransparency.mozilla.org/eu/2019-05-17/eu/>

<sup>8</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, COM(2020) 790 final.

<sup>9</sup> Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνεργασίας για τις Εκλογές φέρνει σε επαφή εκπροσώπους των αρχών των κρατών μελών οι οποίες είναι αρμόδιες για εκλογικά θέματα και επιτρέπει τη διενέργεια συγκεκριμένων και πρακτικών ανταλλαγών για ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων εκλογών, όπως η προστασία των δεδομένων, η κυβερνοασφάλεια, η διαφάνεια και η ευαισθητοποίηση. Για περισσότερες

Η παρούσα δέσμη μέτρων περιλαμβάνει μια πρόταση κανονισμού σχετικά με τη διαφάνεια της πολιτικής διαφήμισης, δύο προτάσεις αναδιατύπωσης των οδηγιών σχετικά με τα εκλογικά δικαιώματα, μια πρόταση αναδιατύπωσης του κανονισμού σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων και ανακοινώνει έναν κοινό μηχανισμό για την εκλογική ανθεκτικότητα.

## **2. Διαφάνεια και στόχευση της πολιτικής διαφήμισης**

Η πολιτική διαφήμιση συνιστά ειδικό είδος διαφήμισης. Αποτελείται από μηνύματα που προβάλλονται από πολιτικούς παράγοντες, για λογαριασμό ή εξ ονόματός τους, ή μηνύματα ικανά να επηρεάσουν το αποτέλεσμα μιας εκλογικής διαδικασίας ή ενός δημοψηφίσματος, μιας νομοθετικής ή κανονιστικής διαδικασίας ή την εκλογική συμπεριφορά<sup>11</sup>. Μία από τις σημαντικότερες αρχές της δημοκρατίας είναι ότι τέτοιου είδους διαφημίσεις θα πρέπει να είναι διαφανείς, δηλαδή οι πολίτες θα πρέπει να γνωρίζουν ποιος βρίσκεται πίσω από μια πολιτική διαφήμιση και γιατί απευθύνεται σε αυτούς. Η διαφάνεια στην πολιτική διαφήμιση διευκολύνει τον εντοπισμό πιθανών παρεμβάσεων ή χειραγώγησης της πολιτικής διαδικασίας.

Η διαφάνεια στην πολιτική διαφήμιση αποτελεί παραδοσιακά αντικείμενο ρύθμισης σε επίπεδο κρατών μελών και στοχεύει στη διασφάλιση δίκαιων και ελεύθερων δημοκρατικών διαδικασιών και στην αποτροπή παρεμβάσεων. Οι εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις επιβάλλουν υποχρεώσεις στους παρόχους υπηρεσιών πολιτικής διαφήμισης, ώστε να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, η λογοδοσία και η συνολική οργάνωση μιας δίκαιης και ανοικτής πολιτικής διαδικασίας. Οι εν λόγω εθνικοί κανόνες επιδιώκουν ένα θεμιτό δημόσιο συμφέρον, το οποίο συμμερίζεται πλήρως η ΕΕ. Ωστόσο, οι εθνικοί κανόνες διαφάνειας που ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών καθώς και μεταξύ των διαφόρων μέσων μαζικής ενημέρωσης και επικεντρώνονται κυρίως στα παραδοσιακά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ο νομικός κατακερματισμός και οι δυσκολίες επιβολής των εθνικών κανόνων διαφάνειας σε διασυνοριακό επίπεδο ενδέχεται να αυξηθούν στο μέλλον.

Συχνά, οι παραδοσιακοί κανόνες δεν είναι προσαρμοσμένοι στις εξελίξεις στην τεχνολογία και στη διεξαγωγή προεκλογικών εκστρατειών και, ενίοτε, μπορεί να παρακάμπτονται λόγω της έλλειψης συνόρων που χαρακτηρίζει το διαδικτυακό περιβάλλον, καθώς και της ύπαρξης κανονιστικών κενών. Η αυξημένη χρήση της ψηφιακής διαφήμισης στις πολιτικές εκστρατείες και η διασυνοριακή διάσταση των βασικών πολιτικών προκλήσεων —από την κλιματική αλλαγή και τη μετανάστευση έως τη διαχείριση της πανδημίας COVID-19— έχουν οξύνει τα συναφή προβλήματα. Είναι σαφές ότι το μέγεθος και η πολυπλοκότητα της

---

πληροφορίες, βλ.: [https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights/european-cooperation-network-elections\\_el](https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/electoral-rights/european-cooperation-network-elections_el)

<sup>10</sup> Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ — Ενδυνάμωση των πολιτών και προστασία των δικαιωμάτων τους [COM(2020) 730 final].

<sup>11</sup> Τα μηνύματα από επίσημες πηγές σχετικά με την οργάνωση και τους όρους συμμετοχής στις εκλογές ή για την προώθηση της συμμετοχής στις εκλογές δεν θεωρούνται πολιτική διαφήμιση.

αγοράς πολιτικής διαφήμισης, η αξία της οποίας εκτιμάται ότι υπερέβη τα 100 εκατ. EUR το 2019 στην ΕΕ, αυξάνονται τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ. Η ανομοιογένεια των ρυθμίσεων μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των διαφόρων μορφών μέσων μαζικής ενημέρωσης (για παράδειγμα, διαφορετικοί κανόνες για την τηλεόραση και το ραδιόφωνο) επηρεάζει τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο ή προσφέρουν υπηρεσίες διαφημιστικών εκστρατειών χρησιμοποιώντας πληθώρα μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι οποίες πρέπει να συμμορφώνονται με πολλαπλές και συχνά ασαφείς απαιτήσεις διαφάνειας, με αποτέλεσμα την έλλειψη ασφάλειας δικαίου και αντίστοιχο κόστος συμμόρφωσης.

Απαιτείται νέα νομοθεσία της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η λογοδοσία, καθώς και η αποτελεσματική στήριξη των σχετικών θεμελιωδών δικαιωμάτων και αρχών προστασίας των δεδομένων, όπως οι αρχές του περιορισμού του σκοπού και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.

Πρώτον, οι προτεινόμενοι κανόνες θα συμβαδίζουν με τη θεμιτή ανάγκη για διασφάλιση διαφάνειας στις υπηρεσίες πολιτικής διαφήμισης που παρέχονται έναντι αμοιβής, προκειμένου να προστατευθεί και να αναπτυχθεί η εσωτερική αγορά της ΕΕ σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα, την αναλογικότητα και την επικουρικότητα. Στόχος τους θα είναι να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες σχετικά με τη συγκάλυψη και τη διαστρέβλωση βασικών πληροφοριών, όπως η προέλευση, η πρόθεση, οι πηγές και η χρηματοδότηση πολιτικών μηνυμάτων, καθώς και η αποκάλυψη του πολιτικού χαρακτήρα του μηνύματος, στοιχεία απαραίτητα για τη λήψη τεκμηριωμένων πολιτικών αποφάσεων<sup>12</sup>. Οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίσουν ότι οι πολίτες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν σαφώς την πολιτική διαφήμιση. Θα βλέπουν το όνομα του χορηγού προβεβλημένο σε εμφανές σημείο και θα μπορούν επίσης να εντοπίζουν στην ανακοίνωση διαφάνειας τα ποσά που δαπανήθηκαν για την πολιτική διαφήμιση, τις πηγές των κονδυλίων που χρησιμοποιήθηκαν και τη διασύνδεση μεταξύ της διαφήμισης και των σχετικών εκλογών ή δημοψηφισμάτων<sup>13</sup>. Ο κανονισμός αποτυπώνει επίσης τον δυναμικό χαρακτήρα των διαδικασιών στην ψηφιακή πολιτική διαφήμιση, δεδομένου ότι, στην αλυσίδα παραγωγής μιας διαφήμισης, η διαχείριση των εν λόγω διαδικασιών μπορεί να πραγματοποιείται από έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών.

Δεύτερον, ο προτεινόμενος κανονισμός θα αντιμετωπίσει τους κινδύνους που απορρέουν από τη χρήση ορισμένων τεχνικών στόχευσης, ενίσχυσης και βελτιστοποίησης, ώστε να διαφυλαχθεί η δημοκρατική διαδικασία και, παράλληλα, να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων. Επιπλέον, ο κανονισμός θα διασφαλίσει την αποτροπή νέου κατακερματισμού της εναρμονισμένης αγοράς πολιτικής διαφήμισης λόγω πιθανών

---

<sup>12</sup> Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ — Ενδυνάμωση των πολιτών και προστασία των δικαιωμάτων τους [COM(2020) 730 final].

<sup>13</sup> Τα προτεινόμενα μέτρα στηρίζουν τα κράτη μέλη, ως συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, να εκπληρώνουν την υποχρέωσή τους που υπαγορεύει να εγγυώνται τα πολιτικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και τη δυνατότητά τους να τα απολαμβάνουν σε ισότιμη βάση με τους άλλους.

μελλοντικών κανόνων. Στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, η Επιτροπή παρουσίασε την πρώτη της αξιολόγηση όσον αφορά τις προκλήσεις σε σχέση με την πολιτική διαφήμιση και με ζητήματα που συνδέονται με τη χρήση των νέων τεχνικών στόχευσης της διαφήμισης, οι οποίες βασίζονται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών. Οι εν λόγω τεχνικές στόχευσης, ενίσχυσης και βελτιστοποίησης που χρησιμοποιούνται στην πολιτική διαφήμιση καθιστούν εφικτή την προσαρμογή των πολιτικών διαφημίσεων στα ειδικά προφίλ ενός ατόμου ή μιας ομάδας, συχνά εν αγνοία τους, χρησιμοποιώντας, για παράδειγμα, τα προφίλ συμπεριφοράς που καταρτίζονται βάσει δεδομένων. Ανεξάρτητα από το αν τα δεδομένα αποκτήθηκαν νόμιμα ή όχι, οι εν λόγω τεχνικές μπορεί να γίνουν αντικείμενο κατάχρησης με στόχο την εκμετάλλευση τρωτών σημείων των πολιτών.

Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ έχουν δικαίωμα σε αντικειμενική, ανοικτή και πολυφωνική ενημέρωση, η οποία, με τη σειρά της, αποτελεί προϋπόθεση για μια ακμάζουσα δημοκρατία. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση τεχνικών στόχευσης, ενίσχυσης και βελτιστοποίησης μπορεί να έχει αντίκτυπο, δεδομένου ότι οι εν λόγω τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κατευθύνουν τα άτομα προς συγκεκριμένο περιεχόμενο και να καταστήσουν δυσχερέστερη ή λιγότερο ενδιαφέρουσα τη λήψη ή την αναζήτηση μηνυμάτων τα οποία, σε μια δημοκρατία, έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν και να σχολιάζουν. Επίσης, αντίκειται στις αρχές του ανοικτού δημοκρατικού διαλόγου, στο πλαίσιο του οποίου κάθε άτομο έρχεται αντιμέτωπο με πληθώρα ιδεών (το «δημόσιο τετράγωνο»). Εξάλλου, περιορίζει τη δυνατότητα των πολιτικών παραγόντων να απαντούν σε μηνύματα, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών, στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου.

Ως εκ τούτου, ο προτεινόμενος κανονισμός θα απαγορεύσει τη χρήση των εν λόγω τεχνικών στόχευσης και ενίσχυσης εφόσον αυτές δεν υπόκεινται σε ουσιαστικές απαιτήσεις διαφάνειας. Επίσης, θα περιορίσει και θα ρυθμίσει τη χρήση ορισμένων ευαίσθητων δεδομένων, μεταξύ άλλων όταν η επεξεργασία αφορά την ομαδοποίηση ατόμων σύμφωνα με κατηγορίες ενδιαφερόντων που υπόκεινται σε προστασία, όπως η θρησκεία ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός, ή σύμφωνα με εικαζόμενα ενδιαφέροντα. Θα δώσει επίσης τη δυνατότητα στα άτομα να διαπιστώνουν εάν και με ποιον τρόπο αποτελούν στόχο πολιτικής διαφήμισης και να αποφασίζουν εάν το επιθυμούν ή όχι. Επιπλέον, τα άτομα θα μπορούν να αποκτούν ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τον λόγο για τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η τεχνική στόχευσης και το είδος της, τα άτομα που στόχευε και για ποιον λόγο (για παράδειγμα, επειδή διαμένουν σε έναν συγκεκριμένο τόπο και επίκεινται τοπικές εκλογές), τις πηγές των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και το μέγεθος του κοινού-στόχου. Επιπρόσθετα, θα είναι δυνατή η πρόσβαση σε περιγραφή των μέτρων που ελήφθησαν προς συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της πρότασης όσον αφορά τη στόχευση.

Ο προτεινόμενος κανονισμός βασίζεται και συμπληρώνει το σχετικό δίκαιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων («ΓΚΠΔ») και του προτεινόμενου νόμου για τις ψηφιακές υπηρεσίες («DSA»), ο οποίος, αφού εγκριθεί, θα θεσπίσει ολοκληρωμένους κανόνες διαφάνειας, λογοδοσίας και σχεδιασμού συστημάτων για τη διαφήμιση σε διαδικτυακές πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής

διαφήμισης. Η επικαιροποίηση του αυτορρυθμιστικού κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση, με βάση τις πρόσφατα δημοσιευθείσες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής<sup>14</sup>, θα συμπληρώσει επίσης τον προτεινόμενο κανονισμό.

Δεδομένου ότι τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα χρηματοδοτούν εκστρατείες επικοινωνίας σε διασυνοριακό επίπεδο, είναι επίσης απαραίτητο να ισχύει υψηλό επίπεδο διαφάνειας για τις εν λόγω εκστρατείες, ώστε να προωθείται η λογοδοσία. Ως εκ τούτου, θα θεσπιστούν ειδικές απαιτήσεις διαφάνειας και για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα που χρησιμοποιούν πολιτικές διαφημίσεις, με τροποποίηση (μέσω πρόσθετης πρωτοβουλίας που περιγράφεται στο τμήμα 4 κατωτέρω) του κανονισμού σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων.

Θα δημιουργηθεί ειδικό αποθετήριο για την πολιτική διαφήμιση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων, ώστε να παρέχονται στους πολίτες πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω διαφημίσεις, τα ποσά που δαπανώνται σε αυτές, καθώς και το δημογραφικό στόχο μιας συγκεκριμένης διαφήμισης. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα διασφαλίσουν επίσης ότι οι πρακτικές και οι πολιτικές τους στον τομέα της πολιτικής διαφήμισης δημοσιεύονται άμεσα στους δικτυακούς τόπους τους. Ο προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων θα καθορίσει επίσης το πλαίσιο για τη χρήση τεχνικών στόχευσης από τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα.

Δεδομένου ότι η θέσπιση κανόνων για τα εθνικά πολιτικά κόμματα αποτελεί εθνική αρμοδιότητα, τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν ότι τα πρότυπα διαφάνειας που ισχύουν για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα εφαρμόζονται και στα εθνικά πολιτικά κόμματα και ότι τα εν λόγω κόμματα τηρούν υψηλές απαιτήσεις διαφάνειας κατά τη χρήση πολιτικής διαφήμισης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα. Η προσαρμογή στις απαιτήσεις διαφάνειας της ΕΕ θα συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί.

Χάρη στις ειδικές και στοχευμένες διατάξεις που προτείνονται στις πρωτοβουλίες της παρούσας δέσμης, οι πάροχοι υπηρεσιών πολιτικής διαφήμισης στην εσωτερική αγορά θα μπορούν να ασκούν τις δραστηριότητές τους στο πλαίσιο ενός κατάλληλου, εναρμονισμένου, σαφέστερου και πιο προβλέψιμου νομικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, οι πολίτες της ΕΕ θα μπορούν να αποκτούν διαφανείς πολιτικές πληροφορίες, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν καλύτερα τα διακυβεύματα και τις εννοιολογικές αποχρώσεις του πολιτικού λόγου. Όταν εγκριθεί, ο προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με τη διαφάνεια και τη στόχευση της πολιτικής διαφήμισης θα συμβάλει στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών και θα επιτρέψει στους πολίτες της ΕΕ να απολαμβάνουν υψηλό επίπεδο διαφάνειας στην πολιτική διαφήμιση, σύμφωνα με τις αξίες της Ένωσης.

---

<sup>14</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ενίσχυση του κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση [COM(2021) 262 final].

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την εφαρμογή των νέων απαιτήσεων διαφάνειας στην πολιτική διαφήμιση μετά τις ευρωεκλογές του 2024.

### **3. Εκλογικά δικαιώματα μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ**

Υπάρχουν 13,5 εκατ. πολίτες της ΕΕ που διαμένουν σε διαφορετικό κράτος μέλος<sup>15</sup> από αυτό της καταγωγής τους — οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ. Οι πολίτες αυτοί έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι στις ευρωεκλογές και στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο οικείο κράτος μέλος διαμονής. Ωστόσο, η προσέλευσή τους στις κάλπες είναι συχνά μικρότερη από την προσέλευση των πολιτών που είναι υπήκοοι του κράτους μέλους υποδοχής<sup>16</sup>.

Αυτό οφείλεται εν μέρει στις περίπλοκες διαδικασίες εγγραφής στο κράτος μέλος διαμονής τους. Οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ δεν λαμβάνουν πάντοτε σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω εκλογές ή ενδέχεται να λαμβάνουν τις πληροφορίες σε γλώσσα που δεν κατέχουν. Εξάλλου, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες πολίτες της ΕΕ που εγγράφονται στους εκλογικούς καταλόγους για τις ευρωεκλογές ή τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές σε ένα κράτος μέλος κινδυνεύουν να διαγραφούν από τους αντίστοιχους καταλόγους στο κράτος μέλος καταγωγής τους. Όλα αυτά δυσχεραίνουν την άσκηση του δικαιώματος ψήφου των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ και, ως εκ τούτου, υπονομεύουν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα.

Επιπλέον, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες πολίτες της ΕΕ μπόρεσαν να ψηφίσουν δύο φορές στο πλαίσιο των ίδιων ευρωεκλογών, μία στο κράτος μέλος διαμονής τους και μία δεύτερη στο κράτος μέλος καταγωγής τους («πολλαπλή ψηφοφορία»), πρακτική που είναι παράνομη<sup>17</sup>.

Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, η Επιτροπή προτείνει την επικαιροποίηση του σχετικού υφιστάμενου νομικού πλαισίου<sup>18</sup>. Στο πλαίσιο των νομοθετικών μέτρων, η Επιτροπή προτείνει να παρέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες στους μετακινούμενους

---

<sup>15</sup> Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, την 1η Ιανουαρίου 2020 υπήρχαν 13,5 εκατ. πολίτες της ΕΕ που απολάμβαναν του δικαιώματος διαμονής σε άλλη χώρα της ΕΕ. Βλ. Migration and migrant population statistics.

<sup>16</sup> Βλ. την έκθεση που εξέδωσε η Επιτροπή στις 19 Ιουνίου 2020 σχετικά με τις εκλογές του 2019 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, COM(2020) 252 final, και την έκθεση που εξέδωσε η Επιτροπή στις 25 Ιανουαρίου 2018 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 94/80/EK περί άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, COM(2018) 044 final.

<sup>17</sup> Πριν από τις τελευταίες ευρωεκλογές, τα κράτη μέλη αντάλλαξαν δεδομένα σχετικά με περίπου 1,3 εκατ. ψηφοφόρους και 114 υποψήφιους βουλευτές. Η ανταλλαγή αυτή είχε ως αποτέλεσμα τον εντοπισμό περίπου 213 000 πολιτών που ήταν πολλαπλώς εγγεγραμμένοι.

<sup>18</sup> Αν και η αρμοδιότητα διοργάνωσης εκλογών στο έδαφός τους (συμπεριλαμβανομένων των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών) ανήκει στα κράτη μέλη, το νομικό πλαίσιο για την άσκηση των εκλογικών δικαιωμάτων από μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ συνεπάγεται αλληλεπίδραση μεταξύ ενωσιακών και εθνικών κανόνων. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο της οδηγίας 93/109/EK του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1993, για τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι και της οδηγίας 94/80/EK του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1994, περί των λεπτομερών κανόνων άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές από τους πολίτες της Ένωσης που κατοικούν σε κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι, αποκαλούμενες στο εξής «οδηγίες περί εκλογών».

πολίτες της ΕΕ σχετικά με τα εκλογικά τους δικαιώματα, μεταξύ άλλων σχετικά με την απαγόρευση της πολλαπλής ψήφου και των συνεπειών της. Αυτό θα πρέπει να συνεπάγεται ότι η παροχή πληροφοριών και η χρήση μέσων επικοινωνίας προσαρμόζονται σε ειδικές ομάδες ψηφοφόρων, όπως οι νεαροί ψηφοφόροι. Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα πολλαπλής ψηφοφορίας στις ίδιες εκλογές, η Επιτροπή προτείνει τον καθορισμό ενός κοινού συνόλου δεδομένων, τα οποία θα συλλέγονται και θα ανταλλάσσονται μεταξύ των διοικήσεων των κρατών μελών. Παράλληλα, η Επιτροπή συνιστά να απαγορευτεί η διαγραφή μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ από άλλους εκλογικούς καταλόγους στο κράτος μέλος καταγωγής τους αποκλειστικά και μόνο βάσει αυτής της ανταλλαγής.

Η Επιτροπή προτείνει επίσης τη θέσπιση τυποποιημένων υποδειγμάτων που θα είναι διαθέσιμα σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ για την εγγραφή με την ιδιότητα ψηφοφόρου ή υποψηφίου, ώστε οι μετακινούμενοι πολίτες της ΕΕ να μπορούν εύκολα να εγγράφονται στο κράτος μέλος διαμονής τους. Τα κράτη μέλη θα κληθούν να ενημερώνουν τους μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ σε σαφή και απλή γλώσσα, τουλάχιστον στην επίσημη γλώσσα ή γλώσσες του κράτους μέλους υποδοχής και σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ένωσης που είναι ευρέως κατανοητή από τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν στο έδαφός τους. Τα εν λόγω προτεινόμενα νομοθετικά μέτρα θα βελτιώσουν τη συλλογή στοιχείων για τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές και για τις ευρωεκλογές.

Η Επιτροπή θα δημιουργήσει επίσης ένα σημείο επαφής για τα εκλογικά δικαιώματα<sup>19</sup> σε επίπεδο Επιτροπής για την περαιτέρω διασύνδεση και ενίσχυση του κέντρου επαφής Europe Direct<sup>20</sup> και της υπηρεσίας «Η Ευρώπη σου — Συμβουλές»<sup>21</sup>. Με αυτόν τον τρόπο, θα βοηθήσει επίσης τους πολίτες της ΕΕ και τις τοπικές αρχές στην εξεύρεση λύσεων σε σχετικά ζητήματα κατά την περίοδο εγγραφής των πολιτών της ΕΕ για τις ευρωεκλογές, εξασφαλίζοντας ευκολότερη πρόσβαση σε ενημέρωση, καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών και ταχύτερες απαντήσεις σε ερωτήματα μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ.

Οι ισχύουσες νομικές διατάξεις επιτρέπουν στα κράτη μέλη να παραχωρούν το δικαίωμα υποψηφιότητας για ορισμένες θέσεις στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, όπως για το αξίωμα του προεδρεύοντος, του αναπληρωτή ή του μέλους του διευθύνοντος συλλογικού εκτελεστικού οργάνου κύριου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, αποκλειστικά στους υπηκόους τους. Αρκετά κράτη μέλη έχουν κάνει χρήση αυτής της διάταξης, με συνέπεια να περιορίζουν τη δυνατότητα των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ να συμμετέχουν στην πολιτική ζωή του τόπου στον οποίο ζουν. Οι τροποποιημένοι κανόνες θα απαιτούν από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή ανάλογων μέτρων, ώστε να επιτρέπεται η αξιολόγηση της αναγκαιότητας διατήρησής τους. Η Επιτροπή θα προωθήσει περαιτέρω την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών επί του θέματος, στο πλαίσιο του δικτύου της ΕΕ για τις εκλογές, προκειμένου να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εξετάσουν το

---

<sup>19</sup> Η έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια αναφέρεται στο ενδεχόμενο δημιουργίας ενός ειδικού «κοινού πόρου» για τη στήριξη των πολιτών της ΕΕ κατά την άσκηση των εκλογικών τους δικαιωμάτων. Το εν λόγω σημείο επαφής θα συσταθεί στο πλαίσιο της παρούσας δέσμευσης.

<sup>20</sup> [https://european-union.europa.eu/contact-eu\\_el](https://european-union.europa.eu/contact-eu_el)

<sup>21</sup> [https://europa.eu/youreurope/advice/index\\_el.htm](https://europa.eu/youreurope/advice/index_el.htm)

ενδεχόμενο χορήγησης ίσης πρόσβασης στα εν λόγω καθήκοντα στο πλαίσιο των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών.

Επιπλέον, θα παρασχεθεί στοχευμένη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» για την προώθηση καινοτόμων δημοκρατικών πρωτοβουλιών υπέρ της δημοκρατικής συμμετοχής των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο των ευρωεκλογών τον Μάιο του 2024.

#### **4. Σαφέστεροι κανόνες για τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων**

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4 της ΣΕΕ, τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα συμβάλλουν στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και στην έκφραση της βούλησης των πολιτών της Ένωσης. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά ιδρύματα υποστηρίζουν και συμπληρώνουν τους στόχους του ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος με το οποίο συνδέονται, μεταξύ άλλων, με συμβολή στον διάλογο και ανάπτυξη δραστηριοτήτων για θέματα ευρωπαϊκής δημόσιας πολιτικής, καθώς και με προώθηση της συνεργασίας για την προαγωγή της δημοκρατίας.

Ο κανονισμός σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων αποτελεί πρόσφατη νομοθετική πράξη, η οποία εφαρμόστηκε μόνο στις ευρωεκλογές του 2019. Ωστόσο, η έκθεση πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 1141/2014<sup>22</sup> εντόπισε ορισμένα κενά στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, που εμποδίζουν τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα και ιδρύματα να εκπληρώσουν την αποστολή τους για συμβολή στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτικού χώρου. Η έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής<sup>23</sup> κατέληξε σε παρόμοια πορίσματα. Επιπλέον, από την έναρξη ισχύος του, ο κανονισμός τροποποιήθηκε δύο φορές και πολλές παραπομπές και διατάξεις κατέστησαν άνευ αντικειμένου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση αναδιατύπωσης του εν λόγω κανονισμού. Οι ουσιαστικές αλλαγές που προτείνονται αποσκοπούν στη θέσπιση αυστηρών κανόνων διαφάνειας —σχετικά με την πολιτική διαφήμιση και τις πηγές χρηματοδότησης, ιδίως όσον αφορά τις δωρεές— και στην ισχυρότερη αναφορά στις αξίες του άρθρου 2 της ΣΕΕ. Η πρόταση της Επιτροπής θα καταστήσει επίσης σαφές ότι δεν θα πρέπει να τίθεται κανένα εμπόδιο στη διεξαγωγή διασυνοριακών εκστρατειών εντός της ΕΕ από τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα, στοιχείο που έχει καίρια σημασία για τον ρόλο τους και που θα διευκολύνει τις αλληλεπιδράσεις με τα εθνικά κόμματα μέλη τους. Θα προωθήσει μια πιο ισορροπημένη εκπροσώπηση στα πολιτικά κόμματα, συμβάλλοντας στον γενικό στόχο

---

<sup>22</sup> Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (καθεστώς και χρηματοδότηση ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και ιδρυμάτων), [2021/2018(INI)], διαθέσιμο στη διεύθυνση [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0454\\_EL.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0454_EL.html).

<sup>23</sup> Έκθεση αξιολόγησης δυνάμει του άρθρου 38 του κανονισμού αριθ. 1141/2014 σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων, COM (2021) 717 final.

πολιτικής για αύξηση της συμμετοχικότητας και της πολυμορφίας στον δημοκρατικό διάλογο. Τέλος, θα ενισχύσει την οικονομική βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων, περιορίζοντας την απαίτηση συγχρηματοδότησης, ιδίως κατά τη διάρκεια του έτους διεξαγωγής των ευρωεκλογών, και μειώνοντας τον υπερβολικό διοικητικό φόρτο.

## **5. Συνεργασία στον τομέα της εκλογικής ανθεκτικότητας**

Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για τη διασφάλιση ανθεκτικών εκλογικών διαδικασιών και αμοιβαίας στήριξης για την αντιμετώπιση των απειλών είναι ουσιώδους σημασίας. Όπως ανακοινώθηκε στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία και στην έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ, η Επιτροπή εξακολουθεί να αξιοποιεί το δίκτυο της ΕΕ για τις εκλογές προκειμένου να εκπληρώσει ορισμένες από τις δεσμεύσεις της, μεταξύ των οποίων:

- να διευκολύνει και να βελτιώσει, σε συνεχή βάση, την ικανότητα των πολιτών της ΕΕ να ασκούν τα δικαιώματα ψήφου τους, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της αμοιβαίας συνδρομής για τη διασφάλιση ελεύθερων και δίκαιων εκλογών·
- να καθορίσει κοινές αναφορές σε ορθές πρακτικές για συγκεκριμένα στάδια του εκλογικού κύκλου·
- να καθορίσει κοινές αναφορές για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τη συμμετοχή των μετακινούμενων πολιτών της ΕΕ στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές και στις ευρωεκλογές·
- να στηρίζει της συνεργασία μεταξύ των δικτύων της ΕΕ και των διεθνών οργανισμών με σκοπό την ανάπτυξη ικανοτήτων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την αντιμετώπιση εκλογικών απειλών και την προώθηση υψηλών διεθνών προτύπων στη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Με βάση αυτή τη συνεργασία, η Επιτροπή θα παράσχει στα κράτη μέλη έναν «κοινό μηχανισμό για την εκλογική ανθεκτικότητα» από το 2022. Η οργάνωση και ο συντονισμός του θα γίνεται μέσω του δικτύου της ΕΕ για τις εκλογές, σε στενή συνεργασία με την ομάδα συνεργασίας για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών και το σύστημα ταχείας προειδοποίησης της ΕΕ. Πρωταρχικός επιχειρησιακός στόχος του μηχανισμού θα είναι η παροχή στήριξης για την ανάπτυξη κοινών ομάδων εμπειρογνομόνων και ανταλλαγών εμπειρογνομόνων, με στόχο τη διαμόρφωση ανθεκτικών εκλογικών διαδικασιών, ιδίως σε θέματα εξέτασης ψηφιακών πειστηρίων, παραπληροφόρησης και κυβερνοασφάλειας στις εκλογές. Σταδιακά θα μπορούσαν να προβλεφθούν περαιτέρω μορφές δράσης, όπως η διεξαγωγή κοινών σεμιναρίων κατάρτισης και η κοινή ανάπτυξη συστημάτων ΤΠ.

Οι ανταλλαγές μπορούν να πραγματοποιούνται σε ολόκληρη την Ένωση, με συμμετοχή εμπειρογνομόνων από ένα κράτος μέλος που παρέχουν στήριξη σε περιοχή άλλου κράτους μέλους. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο συμμετοχής εμπειρογνομόνων από τον ιδιωτικό τομέα, διεθνείς οργανισμούς, την κοινωνία των πολιτών, την ακαδημαϊκή κοινότητα ή τρίτες χώρες.

Αν και η συγκρότηση, τα καθήκοντα και η χρήση των ανταλλαγών εμπειρογνομόνων θα ενεργοποιούνται κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, η Επιτροπή θα υποστηρίζει με προδραστικό τρόπο τα κράτη μέλη, μέσω δομημένων δραστηριοτήτων σχεδιασμού στο πλαίσιο του δικτύου της ΕΕ για τις εκλογές. Στόχος θα είναι να προσδιοριστούν ο χρόνος διεξαγωγής επερχόμενων εκλογών και οι προγραμματισμένες διαδικαστικές αλλαγές, να εξεταστούν πιθανές απαιτήσεις και ευκαιρίες συνεργασίας και συγκέντρωσης πόρων και να εντοπιστούν πόροι που μπορούν ενδεχομένως να ενσωματωθούν στο πλαίσιο του μηχανισμού.

Ένας άξονας δράσεων που θα επικεντρώνεται στην κυβερνοασφάλεια των τεχνολογιών των εκλογών, υπό την αιγίδα της ομάδας συνεργασίας που δημιουργήθηκε με την οδηγία για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών<sup>24</sup>, θα συνεχίσει το έργο του σε στενή συνεργασία με το δίκτυο της ΕΕ για τις εκλογές, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και την παροχή καθοδήγησης, καθώς και την επισκόπηση των εργαλείων, των τεχνικών και των πρωτοκόλλων για τον εντοπισμό, την πρόληψη και τον μετριασμό των απειλών κατά της κυβερνοασφάλειας στις εκλογικές διαδικασίες.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2023, η Επιτροπή θα διοργανώσει επίσης εκδήλωση υψηλού επιπέδου για τις εκλογές, στην οποία θα συμμετάσχουν διάφορες αρχές που σχετίζονται με τις εκλογές, με στόχο την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζονται με την παρούσα δέσμη μέτρων.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης το ενδεχόμενο υποβολής νομοθετικής πρότασης για την προστασία των εκλογικών υποδομών ως υποδομών ζωτικής σημασίας.

## **6. Συμπεράσματα**

Η υλοποίηση των μέτρων που προτείνονται στην παρούσα δέσμη θα παράσχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα ισχυρότερο νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι δημοκρατίες και οι εκλογές μας, με πλήρη σεβασμό στις κοινές αρχές και αξίες μας. Θα επιτρέψει στους ψηφοφόρους να ασκούν καλύτερα τα δημοκρατικά τους δικαιώματα, μέσω, μεταξύ άλλων, της πρόσβασης σε πολυφωνικές και διαφανείς πηγές ενημέρωσης, στα ευρωπαϊκά κόμματα να διατηρούν πιο αποτελεσματική και υπεύθυνη σχέση αλληλεπίδρασης με το κοινό και στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά να στηρίζουν δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες, χωρίς παρεμβάσεις και χειραγώγηση.

Η ενίσχυση της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς για υπηρεσίες πολιτικής διαφήμισης πρέπει να συνάδει με την πλήρη άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών. Πράγματι, η καθιέρωση μιας εύρυθμης εσωτερικής αγοράς συμβαδίζει με την επιδίωξη αξιών που συμμερίζονται η Ένωση και τα κράτη μέλη της. Η ανάπτυξη της εσωτερικής

---

<sup>24</sup> Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (EE L 194 της 19.7.2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A32016L1148>)

αγοράς της ΕΕ για υπηρεσίες πολιτικής διαφήμισης και η προώθηση των αξιών της Ένωσης αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Η επιτυχία αυτού του εγχειρήματος εξαρτάται αφενός από τη νομοθεσία και, αφετέρου, από την εφαρμογή της, η οποία θα επιτρέψει στους πολίτες να επωφεληθούν ουσιαστικά και στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από τον σκοπό και το πνεύμα των προτεινόμενων μέτρων. Το ίδιο ισχύει για όλα τα στοιχεία της παρούσας δέσμης.

Η Επιτροπή προσβλέπει στην περαιτέρω δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και του ευρύτερου κύκλου εθνικών παραγόντων, δημόσιων και ιδιωτικών, πέραν των κυβερνητικών αρχών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η δέσμη μέτρων που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση εγκρίνεται και εφαρμόζεται εγκαίρως για τις ευρωεκλογές του 2024.

.....